

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 29.2.2012 г.
COM(2012) 83 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО
СЪВЕТА**

**Осъществяване на Стратегическия план за изпълнение на Европейското
партньорство за иновации в областта на активния живот на възрастните хора и
остаряването в добро здраве**

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО СЪВЕТА

Осъществяване на Стратегическия план за изпълнение на Европейското партньорство за иновации в областта на активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	3
2.	Стратегическия план за изпълнение	4
3.	Създаване на необходимата рамка за подкрепа	6
3.1.	Подкрепа на равнището на ЕС.....	6
3.1.1.	Благоприятна регулаторна рамка	6
3.1.2.	Ефективни механизми за финансиране.....	8
3.1.3.	Форум: информационна база, данни и новаторски идеи	10
3.2.	Подкрепа на национално, регионално и местно равнище	11
4.	Предприемане на действия на място.....	13
4.1.	Отправяне на „покани за ангажимент“	13
4.2.	Референтни структури	14
5.	Мониторинг и оценка на напредъка.....	15
6.	Управление за ефективно изпълнение	15
7.	Заклучение	17

Списък на съкращенията

ИЗС — Интелигентна заобикаляща среда

ПКИ — Програма за конкурентоспособност и иновации

СОМ — Съобщение

ПВ — Проектирано за всички

ЕПИ — Европейско партньорство за иновации

ЕИТ — Европейски институт за иновации и технологии

ЕП — Европейски парламент

ЕФРР — Европейски фонд за регионално развитие

ЕС — Европейски съюз

РП7 — Седма рамкова програма за научни изследвания

БВП — Брутен вътрешен продукт

ГЖДЗ — Година живот в добро здраве

ИКТ — Информационни и комуникационни технологии

ОЗИ — Общности на знанието и иновациите

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Застаряването на населението е едно от най-сериозните предизвикателства, пред които е изправена Европа. Според последните прогнози броят на европейските граждани на възраст 65 и повече години почти ще се удвои през следващите 50 години: от 87 млн. през 2010 г. на 148 милиона през 2060 г.¹ Тази тенденция представлява предизвикателство за публичните органи, създателите на политики, предприятията и сектора на организациите с нестопанска цел, особено предвид факта, че нейната поява съвпада с период на увеличаващ се натиск върху публичните бюджети, постоянен спад в броя на здравния персонал² и нарастващи искания от страна на възрастните за продукти и услуги, свързани с грижите за тях.

Ако за намирането на решение на този демографски преход не се работи с пълни сили, това ще доведе до значителни проблеми по отношение на финансовата устойчивост на системата на здравеопазването и системата за предоставяне на грижи. Публичните разходи за здравеопазване вече възлизат на 7,8 % от БВП в ЕС, а поради застаряването на населението³ се очаква до 2060 г. публичните средства, изразходвани за лечение на остри състояния и дългосрочни грижи, да нараснат с 3 % от БВП.

Подкрепата за активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве е важна както за подобряването на качеството на живота им, така и като помощ за тях да допринесат за обществото с напредването на възрастта; също така е важна и за намаляването на неудържимия натиск върху системите на здравеопазване.

Комисията даде началото, наред с други инициативи, на европейските партньорства за иновации в рамките на Съюза за иновации (една от водещите инициативи на стратегията „Европа 2020“) с цел да ускори иновациите за постигането на точно определена цел в областта на голямо обществено предизвикателство⁴.

Европейското партньорство за иновации в областта на активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве (наричано по-долу „партньорството“) е избрано за пилотен проект за преодоляване на предизвикателството на застаряващото население. То поставя за цел увеличаването на продължителността на живота в добро здраве на гражданите на ЕС с две години до 2020 г. и се стреми да постигне троен положителен резултат за Европа посредством подобряване на здравето и качеството на живот на възрастните хора, подобряване на устойчивостта и ефективността на системите, предоставящи грижи, и създаване на растеж и пазарни възможности за предприятията⁵. Партньорството обединява публични и частни заинтересовани страни за ускорено внедряване на значими иновации, като страните се ангажират да предприемат мерки по отношение на търсенето и предлагането, обхващащи различните сектори и цялата

¹ <http://ec.europa.eu/eurostat>

² Зелена книга за работната сила в здравния сектор в Европа, COM (2008) 725 окончателен от 10.12.2008 г.

³ Доклад от 2009 г. за застаряването на населението: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication14992_en.pdf

⁴ Съобщения на Комисията: „Европа 2020. Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“, COM (2010)2020 окончателен от 3.3.2010 г., „Водеща инициатива на стратегията „Европа 2020“ Съюз за иновации“, COM (2010) 546 окончателен от 6.10.2010 г.

⁵ COM (2010) 546 окончателен, „Съюз за иновации“.

система на иновациите. Партньорството не е нова програма или инструмент за финансиране, нито е ново юридическо лице, както и не замества съществуващите процеси на вземане на решения.

Партньорството е отчетлива възможност за подпомагане изпълнението на целите на политиките на водещите инициативи на „Европа 2020“: „Съюз за иновации“, „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“⁶, „Нови умения за нови работни места“⁷ и „Европейска платформа за борба с бедността и социалното изключване“⁸. Неговите цели и подход са в съответствие и с принципите и целите на здравната стратегия на ЕС „Заедно за здраве“⁹ и то представлява значителен принос на ЕС за постигането на целите на Европейска година на активния живот на възрастните хора и солидарността между поколенията през 2012 г.¹⁰

Настоящото съобщение е отговорът на Комисията на Стратегическия план за изпълнение¹¹, първият отправен документ на партньорството.

2. СТРАТЕГИЧЕСКИЯ ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

В центъра на Стратегическия план за изпълнение (наричан по-долу „планът“), който бе приет от ръководната група на партньорството през ноември 2011 г., са действия, групирани около 3 стълба: превенция, скрининг и ранно диагностициране; грижи и лечение; и активен живот на възрастните хора и възможности за независим живот. В обхвата на всеки стълб планът определя следния ограничен брой конкретни действия (вж. таблицата по-долу), които да започнат да се изпълняват от 2012 г. Тези тематични стълбове са допълнени с набор от хоризонтални приоритети, като например рамкови условия, информация и финансиране.

⁶ Съобщение на Комисията „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“, COM (2010) 245 окончателен от 26.10.2010 г.

⁷ Съобщение на Комисията „Програма за нови умения и работни места: европейският принос за постигане на пълна заетост“, COM (2010) 682 окончателен от 23.11.2010 г.

⁸ Съобщение на Комисията „Европейска платформа срещу бедността и социалното изключване: европейска рамка за социално и териториално сближаване“, COM(2010) 758 окончателен от 16.12.2010 г.

⁹ Бяла книга на Комисията от 23 октомври 2007 г. „Заедно за здраве: стратегически подход за ЕС 2008-2013 г.“, COM (2007) 630 окончателен от 23.10.2007 г.

¹⁰ Решение № 940/2011/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 14 септември 2011 г. относно Европейската година на активния живот на възрастните хора и солидарността между поколенията (2012 г.)

¹¹ Стратегически план за изпълнение – Стратегически план: http://ec.europa.eu/research/innovation-union/pdf/active-healthy-ageing/steering-group/implementation_plan.pdf#view=fit&pagemode=none; Оперативен план: http://ec.europa.eu/research/innovation-union/pdf/active-healthy-ageing/steering-group/operational_plan.pdf#view=fit&pagemode=none

Съдеб	Приоритетна област на действие	Конкретно действие
Превенция, скрининг и ранно диагностициране	Здравна грамотност, засилване ролята на пациентите, етика и програми за придържане към терапията, с използване на иновационни инструменти и услуги	Идентифициране на новаторски решения, които да гарантират по-добро придържане към лечението на регионално равнище
	Персонализирано управление на здравето	Намиране на новаторски решения за по-добро управление на собственото здраве и предотвратяване на паданията от възрастните хора
	Превенция и ранно диагностициране на функционален спад, както физически, така и когнитивен, при възрастните хора	Подпомагане на превенцията на функционалния спад и крехкото здраве
Грижи и лечение	Изграждане на капацитет и възпроизводимост на успешните интегрирани системи, предоставящи грижи, основани на иновационни инструменти и услуги	Насърчаване на интегрираните модели за грижи при хронични заболявания, включително използването на мониторинг от разстояние на регионално равнище
живот на възрастните хора и възможности за независим	Удължаване на активния и независим живот чрез многовариантни и персонализирани решения	Разработване на решения въз основа на ИКТ, които да помагат на възрастните хора да останат активни, независими и мобилни за по-дълго
Хоризонтални и въпроси	Тематичен форум: иновации за съобразени с нуждите на възрастните хора сгради, градове и околна среда	Насърчаване на иновациите за съобразени с нуждите на възрастните хора и достъпни сгради, градове и околна среда

Това е първият етап от резултати от партньорството. Комисията очаква да бъдат набелязани други действия, чието изпълнение следва да се основава на опита от този първи етап. Освен това при развитието на посоченото партньорство следва да се вземе предвид ценната обратна информация в контекста на други европейски партньорства за иновации.

Комисията приветства плана и посредством настоящото съобщение потвърждава ангажимента си за неговото изпълнение. Партньорството е възможност за ускоряване на иновациите и оползотворяване на полезните взаимодействия както в рамките на застъпените на равнището на ЕС и на национално и регионално равнище различни приоритети и политики, така и между тях. Партньорството играе ценна роля за създаването на критична маса и привличането на политическо признание за активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве. То вече има важна добавена стойност, произтичаща от създаването на общо положително възприемане на остаряването и осигуряването на всеобхватна рамка за действие, одобрена съвместно от множество заинтересовани страни. Предизвикателството, което предстои, е да се докаже пълната стойност на това партньорство.

3. СЪЗДАВАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА РАМКА ЗА ПОДКРЕПА

Точният вид подкрепа, която ще бъде необходима за успешното осъществяване на действията по партньорството, ще зависи от конкретните проекти, представени в следващия етап. При подготвителните обсъждания на плана стана ясно, че здравата рамка на подкрепа, както на европейско, така и на национално, регионално и местно равнище е от съществено значение.

По тази причина, като особено значими, в плана са изброени следните рамкови условия:

- а) разглеждане на регулаторни въпроси, които са идентифицирани като потенциални пречки или спомагащи фактори;
- б) насърчаване създаването на обща обширна информационна база;
- в) съгласуване на съществуващите инструменти за финансиране и оптимизиране на тяхната ефикасност;
- г) създаване на условия за обмен и пренос на добри практики.

3.1. Подкрепа на равнището на ЕС

3.1.1. Благоприятна регулаторна рамка

В законодателното предложение¹² на Комисията за преразглеждане правото на ЕС за защитата на данните¹³ се отстоява необходимостта от специфичен подход към здравните данни, който се основава на гарантирането на правото на лицата на защита, достъп и използване на личните данни, включително здравните данни, като се зачитат законните интереси, свързани с опазването на общественото здраве, научните изследвания и развитието на здравните услуги.

С наскоро приетата директива за правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване¹⁴ се изгражда мрежа от държави-членки, работещи в сферата на електронното здравеопазване, чиято основна цел е да се допринесе за по-добра трансгранична оперативна съвместимост на системите за електронно здравеопазване, която ще подкрепя, наред с другото, приоритетите на плана за интегрирани грижи и независим живот.

¹² „Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни“, COM (2012)11 окончателен от 21.1.2012 г.; „Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни“, COM (2012)10 окончателен от 21.1.2012 г.

¹³ Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни. *ОВ L 281, 23.11.1995 г.*

¹⁴ Директива на Европейския парламент и на Съвета 2011/24/ЕС от 9 март 2011 г. за упражняване на правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване

Закупуването на новаторски и достъпни решения от страна на възложителите на обществени поръчки¹⁵ на национално, регионално и местно равнище е определено като основен двигател за ускоряване въвеждането на иновации на пазара и възвръщаемостта на инвестициите за иновационните дружества. Чрез предложеното преразглеждане на законодателството в областта на обществените поръчки¹⁶, Комисията предвижда по-подходящи условия за иновационни покупки, като нова процедура за партньорства за иновации, облекчен *ad hoc* режим за обществени поръчки на социални услуги и по-ясна правна рамка за съвместни трансгранични обществени поръчки.

В предстоящата програма „Хоризонт 2020“¹⁷ Комисията предлага също финансова подкрепа за обществените поръчки на научни изследвания и иновации, която би могла да бъде използвана за настоящото партньорство.

Разработването на специални схеми за стимулиране на съответните нива е от решаващо значение за осъществяване изпълнението на действията, определени в плана (напр. почиващи на информация интегрирани грижи, внедряването на свързани със застаряването инструменти и услуги).

Стандартите и оперативно съвместимите решения са друг набор от жизненоважни рамкови условия. Комисията разглежда неадекватните технически стандарти, или липсата на технически стандарти, като препятствие и се ангажира да подкрепя разработването на нова рамка на ЕС за изпитване на оперативната съвместимост, качеството и сертифицирането на решения и платформи за електронно здравеопазване, интегрирани грижи и независим и активен живот на възрастните хора. Тя ще работи в тясно сътрудничество със съответните форуми и консорциуми в контекста на новата рамка на ЕС за стандартизация¹⁸, за да ускори приемането на стандарти и разработването на насоки, профили и спецификации за оперативна съвместимост в областта на електронното здравеопазване (включително интегрираните грижи) и на възможностите за независим живот.

¹⁵ Иновативните обществени поръчки означават публичният сектор да поеме ролята на водещ потребител и свързаните с това рискове, като същевременно повишава качеството на своите услуги и производителността си.

¹⁶ Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета относно обществените поръчки, COM (2011) 896 окончателен от 20.12.2011 г.

¹⁷ Съобщение относно „Хоризонт 2020“ — Рамкова програма за научни изследвания и иновации, COM (2011) 808 окончателен от 30.11.2011 г.

¹⁸ „Стратегическа визия за европейските стандарти: към по-голям и ускорен устойчив растеж на европейската икономика до 2020 г.“, COM(2011)311 окончателен от 1.6.2011 г.; COM (2011 г.) 315 окончателен от 1.6.2011 г., „Предложение за Регламент относно европейската стандартизация“

С цел подкрепа за създаването на благоприятни рамкови условия Комисията:

- ще вземе предвид целите и приоритетите на партньорството, определени в плана, при преразглеждането на съответното законодателство на ЕС, като например законодателството относно медицинските изделия¹⁹ и предложението за Европейски акт за достъпност²⁰;
- ще ускори разработването на стандарти в рамките на мандатите за стандартизация в областта на ИКТ, застроената околна среда и интегрирането на достъпността съгласно принципите на „проектирано за всички“, както и ще предложи мандати²¹ в областта на електронното здравеопазване и възможностите за независим живот. До 2013 г. следва да бъде въведен първи набор от нови стандарти за достъпност;
- ще оказва подкрепа на съответните заинтересовани страни на подходящи равнища при разработването на специфични схеми за стимулиране, за да се даде възможност за внедряването на решения;
- ще оказва подкрепа на развитието на стандартизирани терминология, данни, клинична информация и медицински модели, както и на публичните органи при предприемането на предхождащото търговската реализация възлагане на поръчки и при поръчки на новаторски решения чрез програмите за изследвания и иновации на ЕС;
- ще оказва подкрепа на работата със заинтересованите страни от публичния и частния сектор, за да се подобри прогнозирането на нуждата от работна сила в здравния сектор и за да се адаптират уменията и компетентностите към новите модели за полагане на грижи и новите технологии;
- ще използва инструментите, предвидени в член 14 от Директивата относно правата на пациентите, при трансграничните здравни грижи, за да подкрепи изпълнението на съответните действия, набелязани в плана.

3.1.2. Ефективни механизми за финансиране

Планът е един от основните документи, които трябва да се вземат предвид в процеса на вземане на решения по съответните програми и инициативи за финансиране на ЕС в областта на здравеопазването и социалната политика, научните изследвания и

¹⁹ Директива на Съвета от 20 юни 1990 г. относно сближаване на законодателството на държавите-членки, свързано с активните имплантируеми медицински изделия (90/385/ЕИО); Директива 93/42/ЕИО на Съвета от 14 юни 1993 г. относно медицинските изделия; Директива 98/79/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 1998 г. относно диагностичните медицински изделия in vitro.

²⁰ Комисията провежда в момента обществена консултация относно разработването на Европейски акт за достъпност, който съдържа мерки за подобряване на достъпността на стоки и услуги за всички граждани, включително възрастните хора.

²¹ Тези мандати вече включват мандат 376 (изисквания за достъпност при обществените поръчки за продукти и услуги в областта на ИКТ); мандат 420 (изисквания за достъпност при обществените поръчки в областта на застроената околна среда); мандат 473 (включване на достъпността съгласно принципите на „проектирано за всички“ в съответните дейности по стандартизация).

иновациите, информационните и комуникационни технологии, конкурентоспособността и растежа на пазара, структурните и регионалните политики. Комисията вече започна да хармонизира тези инструменти и ще продължи да подхожда систематично в това отношение с цел да оптимизира въздействието на финансирането. Комисията ще отчете в пълна степен съответните аспекти на плана, за да допринесе за неговите цели и визия.

Комисията вече свързва авангардната и приложна изследователска дейност и широкомащабното валидиране на иновациите за действията по плана:

- в Рамковата програма за научни изследвания (7РП) има заделени 220 млн. EUR за здравни изследвания, които могат да са от значение за партньорството;
- в частта за ИКТ в Програмата за конкурентоспособност и иновации (ПКИ) в работната програма за 2012 г. са отпуснати 24 млн. EUR за дейности, пряко свързани с партньорството;
- в работния план за 2012 г. на Програмата за обществено здравеопазване са отпуснати 4 млн. EUR за съгласуване на мерки за насърчаването на здравето, по-специално на съществуващите решения за интегрирани грижи;
- Комисията предоставя 25 млн. EUR годишно на работните програми на съвместната програма „Интелигентна заобикаляща среда“, която покрива области от голямо значение за партньорството.

Комисията ще се стреми още повече към постигане на целта на Здравната стратегията на ЕС²² — да съдейства за доброто здраве на застаряващото население на Европа, както и към намаляване на неравнопоставеността²³ и засилване на ролята на пациента. Предложената от Комисията²⁴ програма „Здраве за растеж“ следва да продължи да поддържа целите и рамката за действие във връзка със застаряването на населението, както е посочено подробно в плана.

Комисията предложи решение за стратегическа иновационна програма на Европейския институт за иновации и технологии (ЕИТ) за 2014—2020 г.²⁵, в което „Иновации за остаряване в добро здраве и активен живот на възрастните хора“ е определена като една от приоритетните теми за кръга на общностите на знанието и иновациите (ОЗИ) на ЕИТ през 2014—2015 г.

²² СОМ (2007) 630 окончателен от 23.10.2007 г.

²³ Съобщение на Комисията „Солидарност и здраве: намаляване на неравнопоставеността в здравеопазването в ЕС“, СОМ (2009) 567 окончателен от 20.10.2009 г.

²⁴ „Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно създаване на програма „Здраве за растеж“ — трета многогодишна програма за действие на ЕС в областта на здравето за периода 2014-2020 г.“, СОМ (2011 г.) 709 окончателен от 9.11.2011 г.

²⁵ СОМ (2011) 822 окончателен от 30.11.2011 г.

С цел подкрепа на ефикасното използване на механизмите за финансиране Комисията:

- ще гарантира ефективното използване на финансирането, отпуснато по приоритетите на плана за партньорство, по-специално частта за ИКТ от Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации в подкрепа на валидирането и внедряването на услуги, оперативната съвместимост, натрупването на информация и изграждането на капацитет; съвместната програма ИЗС, 7РП за научни изследвания в областта на ИКТ през 2013 г. и Програмата за обществено здравеопазване за периода 2012—2013 г.;
- ще вземе под внимание съответните приоритети на плана заедно със становищата на други заинтересовани страни за бъдещи работни програми и инструменти за изследвания и иновации (т.е. „Хоризонт 2020“);
- предложи да осигури подкрепа за специфични действия в съответствие със своите цели в рамките на партньорството за активен живот на възрастните хора и остаряване в добро здраве в обхвата на програмата „Здраве за растеж“;
- предложи в „Механизъм за свързване на Европа“ да финансира, считано от 2014 г., подкрепа за въвеждането на трансевропейски инфраструктури за цифрови услуги, които да направят възможни трансграничната телемедицина/-мониторинг²⁶.

3.1.3. Форум: информационна база, данни и новаторски идеи

С цел улесняване на обмена на идеи и сътрудничеството на партньори, независимо от специфичните действия, представени в рамките на партньорството, Комисията ще създаде цифрова платформа, отворена за всички заинтересовани страни (наричана по-долу „форум“). Тази платформа ще подпомага заинтересованите страни да намират партньори, да споделят практики и проекти и да имат достъп до надеждни данни и информация, както и ще предоставя връзка към други платформи, свързани с иновации и със застаряването. Заинтересованите участници, които не са в състояние да мобилизират достатъчна критична маса, така че да бъдат пряко ангажирани с изпълнението на плана, ще бъдат поканени да участват и допринасят към този форум.

С оглед ускоряване навлизането на иновациите Комисията смята, че също така е необходимо да се засили събирането и предоставянето на висококачествени съпоставими данни и информация, като се сътрудничи в анализите и разпространението им в подкрепа на изпълнението на действията на плана.

Комисията:

- ще създаде „форум“ за превръщането на различните участници в партньори, за насърчаването на трансфера и обмена на идеи и добри практики и за разпространяването на потвърдена информация, като се започне от второто тримесечие на 2012 г.;
- ще допринесе за събирането, категоризацията и анализа на съответна

²⁶ „Предложение за Регламент за създаване на механизъм за свързване на Европа“, COM (2011 г.) 665 от 19.10.2011 г.

информация и данни, както и за отворения и съвместен достъп до тях, считано от 2013 г., с подкрепата на Съвместния изследователски център и заинтересованите страни от партньорството;

- ще подкрепя и улеснява сътрудничеството между заинтересованите страни при предприемането на конкретни действия от плана относно съобразени с нуждите на възрастните хора иновационни и достъпни решения за градовете и регионите от средата на 2012 г.

3.2. Подкрепа на национално, регионално и местно равнище

Успехът на партньорството ще зависи от действията, предприети на национално, регионално и местно равнище. Поради това решителната подкрепа на тези равнища е от определящо значение. Комисията би желала да привлече вниманието на държавите-членки и регионите към съществуващите възможности в рамките на структурните фондове за подкрепа на научноизследователската дейност, иновациите и други мерки за активен живот на възрастните хора и остаряване в добро здраве. Те включват инициативите в областта на електронното здравеопазване и инвестициите в реформите на системата, инфраструктурата²⁷ и човешкия капитал на здравеопазването с цел подобряване на здравната превенция, диагностика и грижи.

Предложението на Комисията за пакет мерки в областта на политиката на сближаване (2014—2020 г.) определя активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве, както и иновациите сред инвестиционните приоритети, което предоставя допълнителни възможности за развитието на полезни взаимодействия между партньорството и структурните фондове в това отношение. В споменатото предложение здравето е посочено също така като област за финансиране в рамките на Европейския фонд за регионално развитие и Европейския социален фонд, като се предвиждат предварителни условия, изискващи доказана изследователска и иновационна стратегия за интелигентно специализиране²⁸ и национална и/или регионална здравна стратегия при определянето на приоритетите за разходи²⁹. Ето защо държавите-членки се насърчават да разгледат мерки за активен живот на възрастните хора и остаряване в добро здраве в оперативните си програми за периода 2014—2020 г., които могат да допринесат за постигане на целите на програмите по структурните фондове.

Предвид все още наличното финансиране по много програми в рамките на текущия програмен период (по-специално за активния живот на възрастните хора, инфраструктурата в здравеопазването, електронното здравеопазване) Комисията приканва също заинтересованите страни да използват структурните фондове за постигане на целите на партньорството.

²⁷ Общо 5,29 млрд. EUR по ЕФРР за подкрепа за здравната инфраструктура (заедно с мерки за електронно здравеопазване в рамките на 5,32 млрд. EUR, отпуснати за предоставяните по електронен път административни услуги като цяло).

²⁸ Развитието на научноизследователска и иновационна стратегия за интелигентно специализиране се определя като предварително условие за две тематични цели на бъдещата политика на сближаване, финансирана от ЕФРР: засилване на научноизследователската дейност, технологичното развитие и иновациите (цел НИ/Р) и подобряване на достъпа и на качеството и използването на информационните и комуникационни технологии (цел за ширококоловен достъп).

²⁹ COM (2011) 615 окончателен от 6.10.2011 г. (приложение IV, точки 1 и 10.2)

Партньорството може да даде своя принос и да черпи вдъхновение от подходящи специфични схеми за стимулиране, плащане и/или за възстановяване на средства от частни и публични доставчици на услуги, както и да насърчи активното използване на иновативни обществени поръчки (т.е. предхождащо търговската реализация възлагане на поръчки, обществените поръчки за новаторски решения)³⁰.

Комисията насърчава държавите-членки (включително съответните национални и регионални органи):

- да работят за по-добро съгласуване и полезни взаимодействия на техните финансовите инструменти с инициативите за финансиране на ЕС; това включва техните научноизследователски и иновационни програми, по-специално във връзка със съответните инициативи за съвместно планиране и ИЗС;
- да се възползват ефективно и целесъобразно от структурните фондове в съответствие с приоритетите на партньорството, по-специално с оглед на:
 - повишаване на използването, качеството, съвместната оперативност и достъпа до ИКТ, включително електронното здравеопазване, и задълбочаване на научните изследвания, технологичното развитие и иновациите;
 - насърчаването на социалното приобщаване и борбата с бедността, включително като се инвестира в здравната и социалната инфраструктура;
 - насърчаване на мерки за борба срещу дискриминацията на възрастните хора както по отношение на достъпа до пазара на труда, така и на работното място (напр. съобразени с нуждите на възрастните хора, достъпни и иновативни форми на организация на труда, по-дълъг трудов живот в по-добро здраве);
 - насърчаване на инвестициите за модернизиране на националните и регионалните системи на здравеопазване, както и даване предимство на преминаването от институционални грижи към грижи, предоставяни от съответните общности, като същевременно с това се увеличават възможностите за независим живот;
- да обмислят включването на приоритетите и целите на партньорството сред стратегическите си приоритети с цел използване на структурните фондове;
- да участват в действията на партньорството чрез осигуряването на повече новаторски и ефективни решения.

³⁰

Съобщение „Доставки на развойни продукти: насърчаване на иновациите с цел обезпечаване устойчивостта и високото качество на обществените услуги в Европа“, COM (2007) 799 окончателен от 14.12.2007 г.

4. ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ДЕЙСТВИЯ НА МЯСТО

От изключително значение за изпълнението на плана е изявената роля на здравните органи, пациентските групи, предприятията, предприемачите, работодателите в сферата на здравеопазването, възрастните хора и другите заинтересовани страни.

Участието в партньорството осигурява възможност за всички заинтересовани страни в ЕС на национално, регионално и местно равнище да се възползват от политическа подкрепа, да поделят рисковете и да намалят разходите посредством нараснали икономии от мащаба и споделяне на решения, а по отношение на информацията — да спестят време и усилия и да увеличат надеждността ѝ чрез съвместно събиране и разпространение.

Комисията предлага два различни метода за осъществяването на плана³¹

- оформянето и отправянето на „покани за ангажимент“;
- идентифицирането и оценката на кандидатите за „референтни структури“.

„Поканите за ангажимент“ ще се съсредоточат върху изпълнението на специфични действия на плана, докато „референтните структури“ ще имат мотивираща роля чрез примери на съществуващи и успешни интегрирани решения за активен живот на възрастните хора и остаряване в добро здраве.

4.1. *Отпращане на „покани за ангажимент“*

Планът призовава Комисията да отправи „покани за ангажимент“, отворени за всички заинтересовани страни, относно конкретните действия, определени в стратегическия план за изпълнение³².

За ангажимент се смята измеримо и конкретно поето задължение в подкрепа на действие или група от действия за постигане на целите и резултатите, посочени в плана. Тези ангажименти ще бъдат представени във връзка с „поканите за ангажимент“, изискващи изпълнение на критериите на партньорството (т.е. ангажимент, интегриране и партньорство, критична маса, постижения, застъпничество).

„Поканите за ангажимент“ ще бъдат отправени след приемането на настоящото съобщение и ще останат отворени най-малко два месеца, като периодично биват отваряни наново.

Участниците в конкретно действие ще формират група за действие — една за всяко конкретно действие — и чрез план за действие ще се ангажират с определен брой дейности, допринасящи за водещата цел. Заинтересованите страни, чиито ангажименти не отговарят на критериите, ще бъдат поканени на „форума“ (вж. 3.1.3.), за да изпълнят изискванията.

³¹ С помощта на интернет сайт партньорството ще информира за напредъка и резултатите, ще предоставя информация относно иновациите в областта на активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве и ще служи като хранилище за потвърдената информация (вж. <http://ec.europa.eu/active-healthy-ageing> и Twitter @EIP_AHA)

³² Вж. Стратегически план за изпълнение

4.2. Референтни структури

Комисията е на мнение, че регионите, градовете, интегрираните болници/организации в областта на грижите, които целят осигуряването на всеобхватен, почиващ на иновации подход към активния живот на възрастните хора и остаряването в добро здраве и могат да дадат информация и конкретни илюстрации на своето въздействие на място, заслужават специално внимание като своеобразен вид „референтни структури“. Те биха могли да допринесат значително за разбирането на полезното взаимодействие между различни действия и добавената стойност на цялостния подход. Посочените структури следва да имат потенциала да представят преломни решения в рамките на кратък период от време и да бъдат подлагани в качеството им на пионери на партньорска оценка чрез независима, широко възприета и общо съгласувана методика за оценка, като тези решения допълнително се изследват и реализират в по-голям мащаб.

Референтните структури следва да изградят коалиция, която включва различните вече активни участници в партньорството (специалисти, пациенти, лица, които полагат грижи, и семейства, доставчици на технологии, ръководители и доставчици в сферата на здравеопазването, академични експерти и публични органи) и да бъдат готови:

- да изпълнят значителна част от действията на плана по интегриран начин, както и да ангажират участници в тяхната коалиция със значителни инвестиции (финансови и човешки);
- да извършат оценка на последствията и въздействията съгласно общ подход, да обменят практики и информация, да направят публични резултатите и данните за въздействието (свободно достъпни данни);
- да си сътрудничат с други в цяла Европа;
- да представят списък на резултатите/последствията, които трябва да бъдат реализирани в периода 2013— 2015 г.

С появата на резултати от групите за действие и референтните структури ще се осигури обратна информация, която да послужи за коригирането и подобряването на рамковите условия, както и за ускореното внедряване на иновации. Това би могло да доведе, *inter alia*, до препоръки за увеличаване мащаба на определени дейности, за координиране на демонстрации и пилотни проекти в някои области, за възпроизвеждане на резултати на други структури, за ускорена процедура по определени стандарти или за консолидиране на търсенето и координиране на обществените поръчки в определени области.

За постигане на напредък при изпълнението на действията Комисията:

- ще отправи „покани за ангажимент“ за конкретните действия, определени в плана, в края на февруари 2012 г.;
- ще отправи „покана за изразяване на намерения“ от кандидати за референтни структури до края на февруари 2012 г.;
- ще организира подбора на кандидатите за референтни структури на партньорството до 2013 г. в сътрудничество със заинтересованите страни.

5. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА НАПРЕДЪКА

Комисията ще разработи с подкрепата на Съвместния изследователски център рамка за мониторинг и оценка. Тази рамка следва да улесни установяването на причинно-следствени връзки и измерване на въздействията между отделни действия, провеждани от заинтересованите страни, и основните цели на партньорството³³, както и да свърже конкретните действия на плана с ключовите цели на партньорството.

Рамката за мониторинг и оценка ще се основава на многоизмерен подход с различни нива и с множество показатели и цели/специфични постижения. Тя ще включва действия на заинтересованите страни за ежегодно докладване на напредъка им по отношение на определени резултати и водещата цел (+ 2 години живот в добро здраве) на партньорството. Постигнатите резултати ще послужат като сведения за редовното отчитане на Комисията пред Европейския парламент и Съвета.

За извършването на мониторинг и измерването на напредъка Комисията:

- ще създаде с подкрепата на Съвместния изследователски център рамка за мониторинг и оценка, като се основава на различните действия, предприети от заинтересованите страни в съответствие с приоритетните области на действие, набелязани в плана, с отчитане на тяхното естество и краен срок;
- ще предложи първа версия на тази рамка за мониторинг и оценка до началото на 2013 г.;
- ще докладва ежегодно за напредъка на изпълнението на плана на Европейския парламент и на Съвета, като започне от началото на 2013 г.

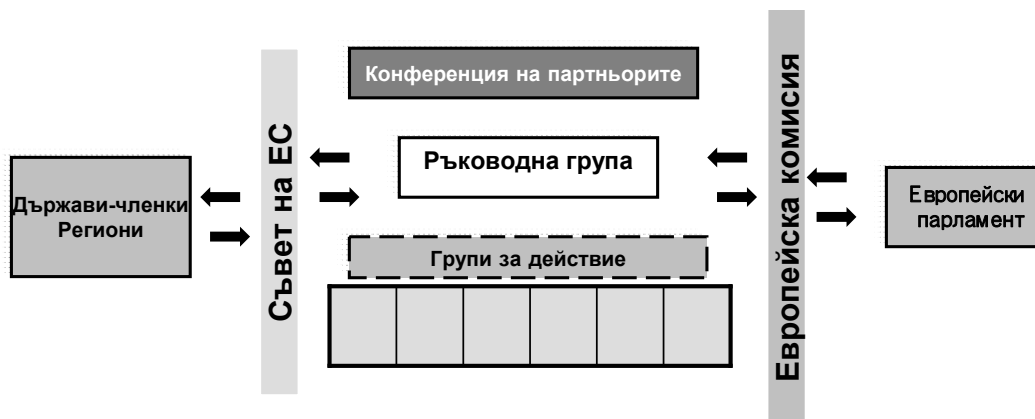
6. УПРАВЛЕНИЕ ЗА ЕФЕКТИВНО ИЗПЪЛНЕНИЕ

През цялата първа година на партньорството бяха извлечени много поуки относно управлението и процесите, включително отношенията със съществуващите инициативи и инструменти, а именно, че ръководната група следва да бъде ефективна и ефикасна, като в същото време се гарантира представителност с механизми за обратна връзка с широките групи от заинтересовани страни; установена беше и нуждата от ясни правила за мониторинг³⁴. Те доведоха до корекции в управлението за следващия етап на партньорството.

Движеща сила на изпълнението на плана ще бъде широк кръг от различни партньори: тези, които поемат ангажименти за действия, референтни структури, органи по стандартизация, съответните инициативи, Комисията и органите на държавите-членки, например чрез техните програми за финансиране, регулаторна компетентност и компетентност в областта на обществените поръчки.

³³ „Три положителни резултата за Европа“: по-добро здраве и качество на живот на гражданите на ЕС, по-устойчиви системи за полагане на грижи, както и по-висока конкурентоспособност и допълнителни възможности за растеж на предприятията на ЕС.

³⁴ Работен документ на службите на Комисията „Пилотното европейско партньорство за иновации за активен живот на възрастните хора и остаряване в добро здраве: първи опит по отношение на управлението и процесите“, SEC (2011) 1028 окончателен от 1.9.2011 г.

По конкретните действия на плана Комисията ще организира групи за действие (вж. 4.1), в които са събрани партньори, които са поели ангажимент за провеждане на приоритетни действия за осъществяване на общи цели, и ще осигури възможност за прокарването на различните приоритети на плана посредством по-силно политическо ръководство и застъпничество. Групите за действие ще установят своите работни методи и управление, като службите на Комисията ще улеснят този процес.

От края на 2012 г. Комисията ще организира ежегодно конференция на партньорите, като събира ангажирани и участващи заинтересовани страни на партньорството, за да обсъдят и решат въпроси, свързани с изпълнението, бъдещите действия и управлението на плана.

С изготвянето на плана настоящата ръководна група изпълни своя първоначален мандат. Все още е необходима обаче координационна група, която да се осигури стратегически преглед на напредъка и полезните взаимодействия на различните групи за действие. Като се има предвид настоящият пилотен етап на партньорството, Комисията предлага запазването на ръководната група (временно) до първата конференция на партньорите, за да се гарантира бърз напредък по време на началната фаза на групите за действие.

Комисията ще осигури общия мониторинг и редовното официално докладване на Европейския парламент и Съвета, както и взаимодействие с тези институции, и ще се стреми към тясно и засилено работно сътрудничество със съответните техни комитети и представители. Службите на Комисията ще продължат да работят в тясно сътрудничество с националните правителства, регионите и широк кръг от заинтересовани страни с цел прилагане на новаторската визия на партньорството и реализиране на действията, набелязани в плана.

За гарантиране реализацията на действията, определени в плана, Комисията:

- ще въведе прост и гъвкав модел на управление (групи за действие, временна ръководна група, конференция на партньорите) за оперативно и стратегическо ръководство на двата метода за изпълнението на плана от първо тримесечие на 2012 г.;
- ще осигури доклад за напредъка по ЕПИ до 2013 г.

7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Европейските институции, държавите-членки и всички заинтересовани страни трябва да отговорят заедно и съгласно съответните си функции на предизвикателствата, които застаряване на населението представлява. В настоящото съобщение Комисията излага своя отговор, като предлага управленски правила за ефективно изпълнение, обсъжда рамка за мониторинг и оценка, която да гарантира своевременното достигане на очакваните резултати и водещата цел, застъпва се за подобряването и разработването на рамкови условия и изтъква добавената стойност на мерките на равнището на ЕС.

Чрез изпълнението на плана, Комисията очаква значително ускоряване на иновациите за активен живот на възрастните хора и остаряване в добро здраве и напредък за постигане на водещата цел и очакваните резултати на партньорство. Това изисква нови форми на сътрудничество на многото засегнати действащи лица — тези, които вече участваха в изготвянето на плана, и тези, които са готови да се ангажират с неговото изпълнение.

При развитието на това партньорство и неговото изпълнение беше придобит ценен опит. Комисията ще продължи да включва извлечените поуки в своите предложения за разработването и оформянето на бъдещите ЕПИ, насочени към други обществени предизвикателства, както е определено в стратегията на Съюза за иновации. Комисията ще организира преглед на всички ЕПИ през 2013 г., за да отчете постигнатия напредък.